

I Z L O Ź B A P O V O D O M

50 godina Dana brganje

Prezentacijski centar Betina, Trg na moru bb, 22. srpnja - 5. kolovoza 2021.

TURISTIČKA ZAJEDNICA MJESTA BETINA

Europska unija

Operativni program
**ZA POMORSTVO
I RIBARSTVO**

FLAG "Galeb"

Sufinancirano sredstvima Europske unije iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo.

Nakladnik: Turistička zajednica mjesta Betina, Betina

Autorice teksta: Ana Mijat i Sandra Barešin

Fotografije: Mjesna zajednica Betina, Turistička zajednica mjesta Betina, Muzej betinske drvene brodogradnje, VK Brodograditelj, Milivoj Mikin, Lada Jakovčev, Krešimir Škevin

Kazivači: Ana Bilić, Zdenko Bilić, Lucija Čubrić, Stanislava Jakovčev, Dragica Kapov Blanka, Milivoj Mikin, Željko Mikin, Kosovka Pavić, Edita Stojiljković, Krešimir Škevin

Likovni postav izložbe: Ana Mijat i Sandra Barešin

Grafičko oblikovanje: Merla design Šibenik

Tisak: Grafis Split

Naklada: 200 Komada

Betina, srpanj 2021.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Turističke zajednice mjesta Betina.

ORGANIZATOR
TURISTIČKA ZAJEDNICA MJESTA BETINA

Europska unija

Operativni program
ZA POMORSTVO
I RIBARSTVO

FLAG "Galeb"

Sufinancirano sredstvima Europske unije iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo.

Dan brganje je manifestacija koja se 50 godina održava u Betini u čast školjke kunjke koja je u Betini bila važna nutritivna namirnica i koja je othranila brojne generacije Betinjana. Samo ime „brganja“ dolazi od alatke koja se koristila za izlov školjaka s dna mora i kao takva u izvornom obliku koristila se najviše u Betini.

Ženska veslačka regata "Dlan i veslo" jedan je od sastavnih elemenata ovog događanja. Radi se o regati u tradicionalnom drvenom brodu našeg područja - betinskoj gajeti isključivo na pogon vesala, kojom se potiče rekreacija i usvajanje veslačkih vještina u mlađih generacija.

Ova regata godinama se održava u čast ženama Betinkama koje su potpuno ravnopravno s muškarcima, svakodnevno veslale kako bi došle do prekomorskih posjeda koje je trebalo redovito obrađivati.

Spletom svih ovih aktivnosti razvijamo svijest o potrebi valorizacije naše maritimne baštine s posebnim naglaskom na kulturna dobra našeg kraja - betinsku gajetu i drvenu brodogradnju, te promociju tradicionalne gastronomske ponude, koja uključuje školjke.

Betinska brganja van je jedna od najstarijih fešta u Dalmaciji. Tradicija je bila da se s brodovima u tri sata popodne ide loviti kunjke sa napravom koja se zvala brganja - zato je to brganja. I prve godine bi se ulovilo svaki brod po 100 - 200 kili školjak. Oni bi došli na Mul, tu bi se vagalo da se vidi ko je pobjednik. Onda bi žene dolazile i čistile te školjke, posli toga bi članovi KUD-a Zora kuvali te školjke na luk i dilile su se, nisu se naplaćivale, ali niste mogli dobiti školjke ako ne bi'te kupili bocu vina.

Iz kazivanja Edite Stojiljković, 04.08.2020.

Brganja je ribarska sprava ili art za lov školjaka. Ovaj termin u venecijanskoj varijanti zove se bragagna i opisuje brganju kao dugu i široku mrežu potegaču koja se neko vrijeme poteže s broda, a onda se vadi puna ribe.

Izvor: Ivana Škevin "O povijesti nekih betinskih i murterskih riječi", objavljen u Murterskom godišnjaku 11-12 (2015.)

Škojak je bilo toliko puno da bi i jedno povukivanje do vrha napunilo mrižu. Brganjalo se uvijek, kad bi u kući ponestalo škojak išlo bi se odmah u nove. Čuvale su se za rivot u konistrici ili u najhladnijem dilu dvora u jutanim vrićama. Kuvale su se svakako, a najpoznatija riceta je na obični brudet.

Iz kazivanja Lucije Čubrić.

Žene bi veslale do intrade i vozile bi nazad, s tim da bi prije toga cili dan kopale. I oduvik je bilo da su žene veslale, to nije nešto novo, izmišljeno. U Betini su oduvik žene veslale.

Iz kazivanja Edite Stojiljković, 04.08.2020.

Dan brganje centralna je betinska manifestacija. Na samom početku, glavni zabavljači Dana brganje bili su članovi KUD-a Zora iz Betine koji bi obukli svoje najsvečanije nošnje. Zaigralo bi se Betinsko kolo na Trgu na moru, a i izvodili su se tradicionalni betinski napjevi.

POSEBNA ZAHVALA:

Muzej betinske drvene brodogradnje, Narodna knjižnica i čitaonica Tisno , KUD Zora, Udruga Betinska gajeta 1740, VK Brodograditelj